

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

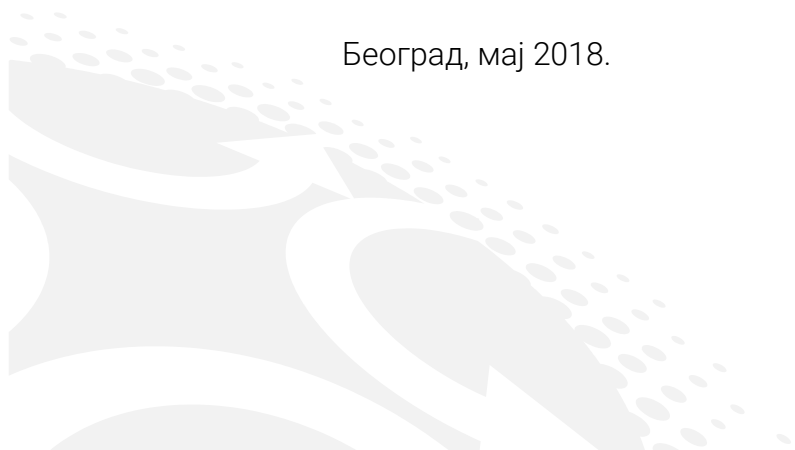
Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | rnids.srb | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ ПРВОГ КВАРТАЛА 2018.

Жарко Кеџић

в.д. директора

Београд, мај 2018.

Садржај:

Увод	3
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	3
Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу	3
Приливи и реализација	3
Послови Регистра и тржиште домена	5
Систем за регистрацију и доступност назива домена	5
Систем за регистрацију назива домена	5
Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	5
Систем за разрешење DNS упита	6
Безбедност Регистра	6
Остали ИКТ сервиси	6
Опремање и уређивање канцеларија и простора	6
Развој и примена правила за регистрацију	6
Унапређивање аката о регистрацији	6
Обављени послови регистрације	7
Надзор над применом аката о регистрацији	7
Решавање спорова у вези са називом домена	7
Развој тржишта домена	7
Број домена	7
Поређење са прогнозираним вредностима	8
Статистичка анализа	9
Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	9
Интернет присуство РНИДС-а	9
Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима	11
Међународна сарадња	13
Службена путовања током првог квартала 2018.	13
Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији	13
Пословање Канцеларије	15
Ефикасност и ефективност пословања	15
Кадровска питања	15
Финансије	15
Набавке	15
Редовни послови Канцеларије	16
Правни послови	16
Рачуноводство и ревизија	16
Општи послови	16
Ангажман професионалних услуга	16
Јавност рада	17
Сајт Фондације рнидс.срб / rnids.rs	17
Подршка раду Фондације	18
Подршка органима и телима Фондације	18
Подршка Управном одбору	18
Подршка развоју Интернета у Србији	18
Организација и суорганизација скупова	18
Финансијски извештаји	21

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИИДС-а за период

Током првог квартала 2018:

- DNS и сви сервиси РНИИДС-а су функционисали са **100% расположивости**
- Прихваћен је 568 аванс за услугу регистрације
- Укупни **прилив** у кварталу износи 43.184.880 динара

На крају првог квартала 2018:

- Укупан број **регистрованих назива домена** је: 99.829 .RS и 2.552 .СРБ

Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу

Најважније активности и догађаји током првог квартала 2018. били су:

- Одржана је конференција ДИИДС 2018, којој је присуствовало више од 450 учесника, а пратило више од 30 новинара.
- По трећи пут је одржан традиционални скуп „Фирбастерс“, поводом шесте годишњице .СРБ домена.
- Спроведен је конкурс за водећег ИКТ инжењера и на ову позицију је изабран је Милош Милосављевић.

—

Даљим растом реализације (пословног прихода) настављен је тренд успешног раста Регистра, што уз висок проценат обнове регистрација и одржавање позитивног раста броја домена потврђује стабилност и успешност рада Регистра у претходном периоду. Настављене су активности за даље унапређивање система за регистрацију, пре свега унапређење DNS система РНИИДС-а, кроз имплементацију DNSSEC-а.

Приливи и реализација

У првом кварталу 2018. године, по основу регистрације и обнове назива свих националних интернет домена, остварена је реализација од 34.399.400 динара, што је за 7,5% више него у првом кварталу 2017. године и 12,7% више него у истом кварталу 2016.

Реализација по доменским просторима дата је у следећој табели:

2018. година									
	јануар			фeбруар			март		
	обнова	нови	сума	обнова	нови	сума	обнова	нови	сума
.co.rs	949	122	481.950	1.907	126	914.850	1.743	149	851.400
.in.rs	132	71	50.750	220	66	71.500	215	57	68.000
.edu.rs	144	32	79.200	220	36	115.200	207	37	109.800
.org.rs	191	27	98.100	286	39	146.250	299	31	148.500
.rs	5.126	1.469	8.903.250	6.825	1.418	11.128.050	6.291	1.720	10.814.850
укупно	6.542	1.721	9.613.250	9.458	1.685	12.375.850	8.755	1.994	11.992.550
.срб	350	16	183.000	186	13	99.500	136	20	78.000
.обр.срб	11	0	2.750	2	0	500	2	1	750
.орг.срб	10	0	2.500	2	0	500	10	0	2.500
.од.срб	27	0	6.750	13	0	3.250	9	0	2.250
.пр.срб	77	0	19.250	45	0	11.250	20	0	5.000
укупно	475	16	214.250	248	13	115.000	177	21	88.500
укупно			9.827.500			12.490.850			12.081.050

Током првог квартала 2018. године прихваћено је 568 аванса за домене са укупним износом од 43.184.880 динара. Такође је прихваћено и 24 рачуна из категорије обнове чланства и три рачуна из категорије нових чланства у Конференцији суоснивача, са укупним износом од 324.000 динара.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију и доступност назива домена

У првом кварталу 2018. није било прекида у раду система за регистрацију домена РНИДС-а. Сви сервиси су радили без прекида и били су доступни корисницима 100% времена.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RsReg апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервиси регистрације	Без прекида	100%

У овом периоду у дата центру AbsolutOK извођени су планирани радови на интернет и изнајмљеним линковима које користи РНИДС. Поменути радови нису имали утицаја на доступност сервиса РНИДС-а.

Систем за регистрацију назива домена

Систем за регистрацију назива домена је све време био функционалан и доступан корисницима.

Рађено је на унапређењу функционалности веб апликације за регистрацију назива домена која се односи на реконфигурацију основне стране апликације на којој ће се, након фазе тестирања, наћи основни статистички параметри који би ОР-овима требало да олакшају послове везане за праћење послова регистрације.

Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Сви захтеви за помоћ овлашћеним регистрима су се углавном односили на помоћ око активирања нових радних станица или сервера за приступ систему за регистрацију. Било је и неколико случајева промене IP адресе рачунара због чега је тражена интервенција од стране РНИДС-а.

Као и у ранијим периодима, било је мањих проблема са приступом систему због неусаглашеног времена/временске зоне између сервиса и уређаја за генерисање једнократног кода за приступ систему.

Поред наведеног пружена је помоћ и новим овлашћеним регистрима да се лакше укључе у систем за регистрацију домена.

Систем за разрешење DNS упита

Мрежа ауторитативних DNS сервера РНИДС-а била је доступна 100% времена, и без застоја у раду. Такође, сви DNS сервери, укључујући и секундарне, преузимали су зонске фајлове по стандардном распореду и били доступни 100% времена.

Безбедност Регистра

Интернет презентација РНИДС-а повремено је била под ударом DDoS напада, али је већина била краткотрајна или слабог интензитета, што није значајно утицало на доступност овог сервиса. Осим тога, услед неусаглашености конфигурација веб сервера и апликативног слоја, крајем квартала било неколико сати спорог приступа сајту што је решено подешавањем веб сервера.

Такође, редовно су праћени логови свих релевантних сервиса РНИДС-а, укључујући и веб презентацију. У овом периоду није било озбиљнијих покушаја нарушавања безбедности система и углавном се радило о краткотрајним скенирањима отворених портова и неуспелим покушајима приступа веб презентацијама РНИДС-а.

Остали ИКТ сервиси

Веб презентација РНИДС-а је редовно ажурирана.

Почетком године ажурирана је апликација за праћење прилива и трошкова у складу са новим Финансијским планом и направљене су резервне копије података и апликације за 2017. годину. Нова апликација за праћење финансијских токова је повезана са Деловодником докумената.

Опремање и уређивање канцеларија и простора

У првом кварталу су замењене батерије на уређају за непрекидно напајање струјом. Старе батерије више нису могле да пруже одговарајући степен аутономности рада и из тог разлога је замењен комплетан сет батерија и уређај је сад потпуно реновиран.

Развој и примена правила за регистрацију

Унапређивање аката о регистрацији

Како се ближи почетак примене Опште уредбе о заштити података о личности (GDPR), РНИДС је у протеклом периоду разматрао питање потребних усклађивања својих аката са овим европским прописом, као и питање сета личних података који се обрађују. С тим у вези разматране су измене WHOIS сервиса када су у питању подаци физичких лица који се објављују. Према текућој верзији нацрта, а која је и упућена на јавну расправу, од података физичких лица, име и презиме престају да буду јавни податак. Даље је разматрано усаглашавање потребних докумената, међу којима су Политика приватности, која треба да обухвати и питање заштите и сигурности података. У погледу сигурности, разматране су техничке и сигурносне мере и

документовање процеса у случају инцидента. Такође је разматрана и сарадњи са овлашћеним регистрима, као процесорима података о личности, са којима треба континуирано радити на усаглашавању са GDPR-ом свих потребних процедура и правила која се односе на послове регистрације назива домена.

Обављени послови регистрације

У категорији доменских трансакција, током првог квартала, обрађено је 237 захтева за промену регистранта. Укупан број трансфера назива интернет домена из надлежности једног овлашћеног регистра у надлежност другог у првом кварталу износио је 818. Обрађен је 91 захтев за измену грешке у називу регистранта назива интернет домена. У 95 наврата затражено је сторнирање трансакције регистрације одређеног назива интернет домена због грешке учињене приликом регистрације.

Надзор над применом аката о регистрацији

У овом кварталу није било предмета пред Комисијом за поступање по примедбама у случају повреда аката о регистрацији.

Решавање спорова у вези са називом домена

У овом периоду је покренут поступак за један спор у вези назива домена: sartorius.rs.

Развој тржишта домена

Број домена

Први квартал је завршен са 99.829 регистрованих .RS назива домена што представља раст од 5,5% у односу на први квартал 2017. Број регистрованих .CPB назива домена на крају првог квартала 2018. износи 2552.

У табели су дате статистичке категорије обновљених и нових домена током првог квартала у протеклих пет година. Категорија обновљених домена исказује раст у односу на 2017. и на 2016. Нови домени у првом кварталу 2018. исказују раст такође у односу на исти период у 2017. и 2016.

	2014		2015		2016		2017		2018	
	обнова	нови	обнова	нови	обнова	нови	обнова	нови	обнова	нови
.rs	19.498	4.873	21.189	4.660	22.276	5.261	22.955	5.280	24.755	5.400
.cрb	1.338	76	1.093	80	945	61	848	48	900	50
укупно	20.836	4.949	22.282	4.740	23.221	5.322	23.803	5.328	25.655	5.450

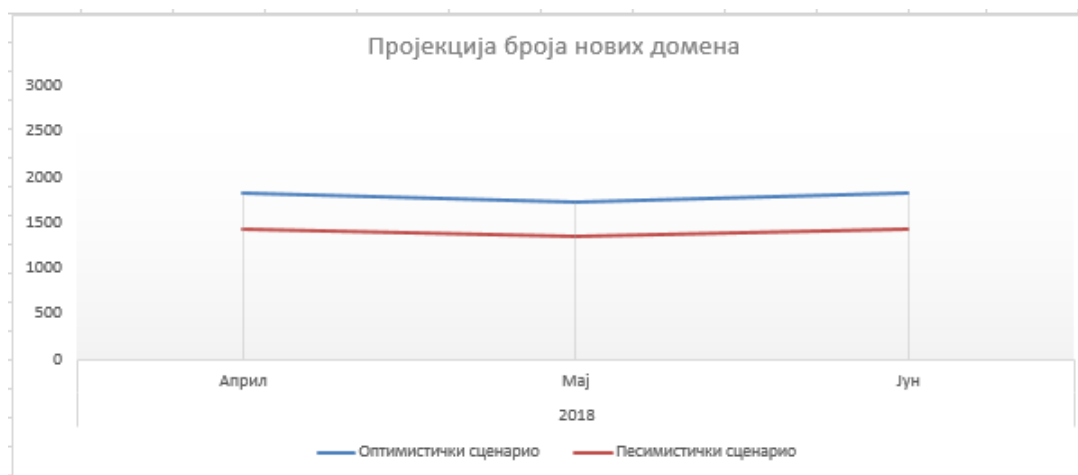
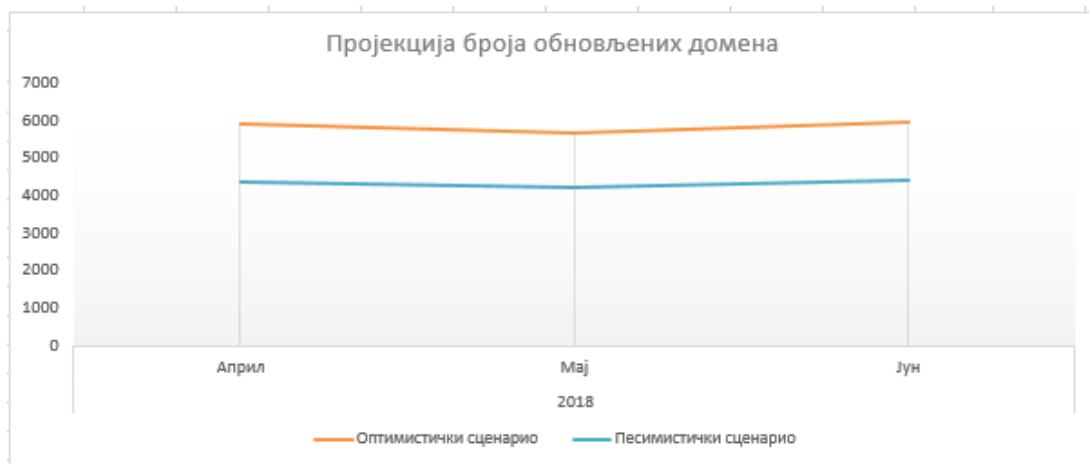
Поређење са прогнозираним вредностима

На основу пројектованих вредности за први квартал 2018. године, у категорији обновљених назива домена, налазимо се између песимистичке и оптимистичке компоненте. У категорији нових домена, приближавамо се оптимистичкој компоненти, што указује на константан раст броја домена.

	обнова			нови		
	песимистички	реализација	оптимистички	песимистички	реализација	оптимистички
.rs	22.172	24.755	29.997	4.543	5.400	5.805

	новчана реализација		
	песимистички	реализација	оптимистички
.rs	30.721.949	34.399.400	41.172.327

Пројектовани износи броја нових и обновљених .RS назива интернет домена за други квартал 2018. приказани су на сликама испод.

Статистичка анализа

У табели испод дате су вредности показатеља у складу са методологијом CENTR-а за први квартал 2018. и 2017.

Врста	Начин израчунавања	I квартал 2018.	I квартал 2017.
Стопа задржавања	(Број домена на крају периода – нови у току периода)/ број на почетку периода	95,68%	95,07%
Стопа креирања	Нови у току периода / број на крају периода	5,41%	5,81%
Стопа брисања	Обрисани у току периода / број на почетку периода	6,81%	4,12%

- **Стопа задржавања** представља количник разлике укупног броја домена на крају периода и новорегистрованих домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.
- **Стопа креирања** представља количник новорегистрованих домена у току периода и укупног броја регистрованих домена на крају периода.
- **Стопа брисања** добија се као количник броја обрисаних домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.

Посматрајући остварене вредности три основна показатеља у поређењу са медијалним резултатима на европском нивоу, може се закључити да се Србија остварује добре резултате у погледу стопе задржавања и стопе брисања. Стопа задржавања, како на кварталном, тако и на годишњем нивоу налази се знатно изнад средњих вредности на европском нивоу. Стопа брисања кореспондира стопи задржавања и налази се на завидно ниском нивоу. Стопа креирања у првом кварталу 2018. бележи благи пад у односу на исти период претходне године, али је примећен раст стопе брисања иако је ова стопа и даље знатно испод европског просека.

Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Програм суфинансирања су овлашћени регистри РНИДС-а активно користили и у првом кварталу 2018. године. Оглашавање су започели Beotelnet, Ninet и Complus. AdriaHost је након исплаћене кампање од прошле године, започео нову кампању, а HostingBuy је потписао уговор о суфинансирању и кренуо са акумулирањем средстава.

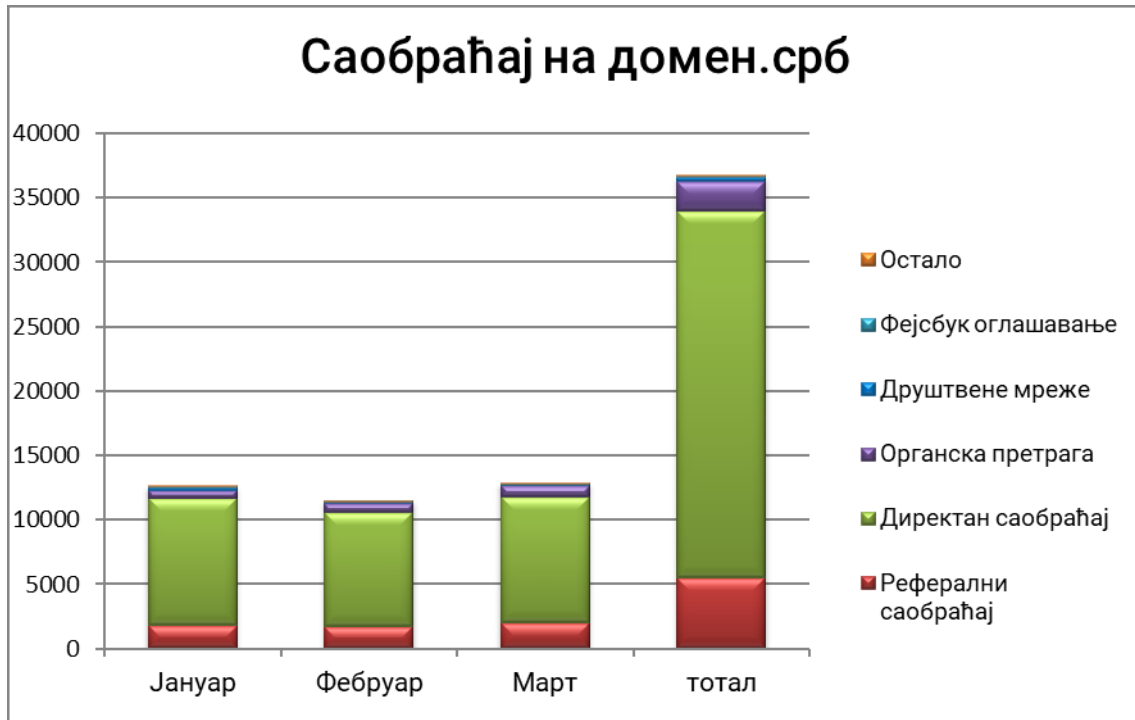
–

Маркетиншким одељењима ОР-ова је у првом кварталу послато 12 обавештења о ранг листама ОР-ова, позивима и информацијама о РНИДС-овим догађајима, као и месечним билтенима CENTR-а и занимљивостима о глобалном доменском тржишту.

Интернет присуство РНИДС-а

Сајт домен.срб / domen.rs

У првом кварталу сајт домен.срб / domen.rs је забележио 36.600 посета и око 31.800 појединачних посетилаца. Графикон у наставку даје детаљнији приказ најзаступљенијих канала саобраћаја ка сајту у првом кварталу:

Присуство РНИДС-а на друштвеним медијима

Први квартал обележиле су промотивне активности поводом годишњице .СРБ домена и Конференције ДИДС 2018, што је било интензивно праћено и на нашим друштвеним мрежама. Поред видео преноса директно са догађаја, израђени су и видео снимци са саветима стручњака о томе како једноставно применити ћирилицу на Интернету. Сви ови видео садржаји забележили су око 11.000 прегледа и то на различитим платформама (YouTube, Facebook, Twitter и Instagram).

Снимак Конференције ДИДС 2018 је прегледан око 7.000 пута, а у наредном кварталу ће бити промовисани интервјуи са говорницима ДИДС-а и неколико видео прилога са саветима за лаку примену ћирилице на Интернету.

Код наменски креираних видео садржаја водило се рачуна о томе да буду кратки, титловани (да могу да се прегледају и без тона) и у формату који одговара потребама мобилних уређаја.

Промоција ДИДС-а је обележила већи део квартала и процењује се да је садржаје на тему Конференције (најаве, текстове, фотографије, огласе и видео садржаје), видело и до 200.000 људи и притом направило око 39.000 реакција¹. Посебну пажњу на

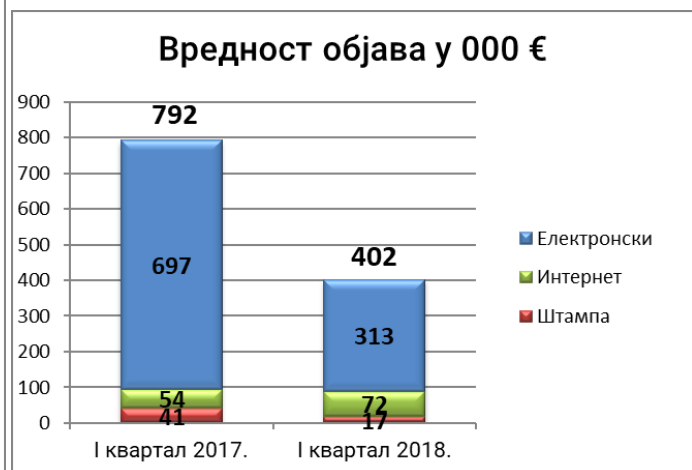
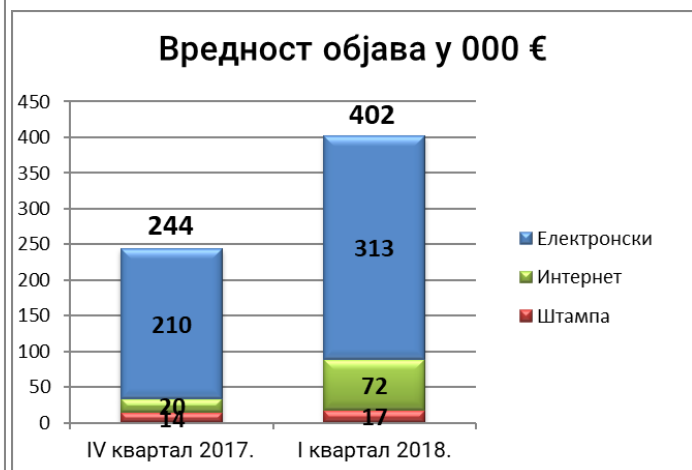
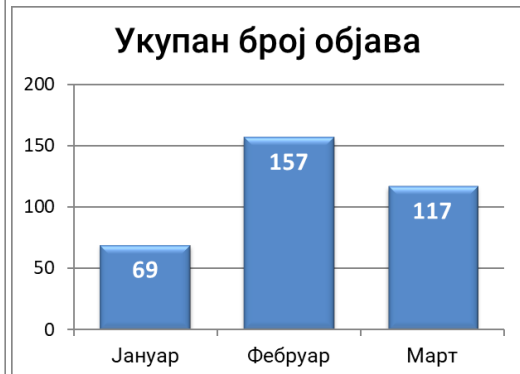
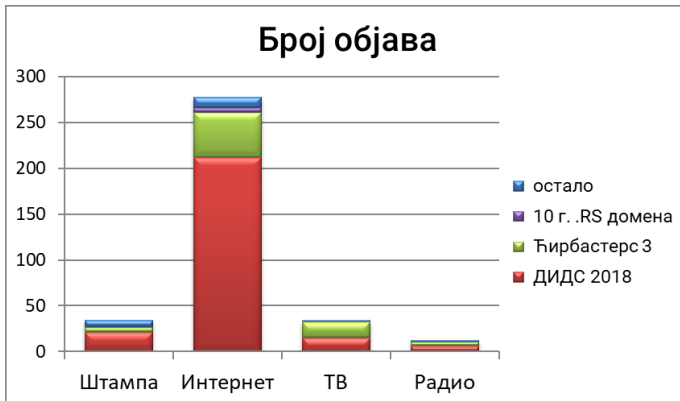
догађају и друштвеним мрежама су привукле фотографије присутних са тематским реквизитима са Конференције.

¹ Преглед видеа, реакција на пост, like, share, retweet, коментар и сл.

Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима

У првом кварталу је забележено укупно 358 објава – 34 у штампаним медијима, 278 на Интернету, 34 ТВ и 12 радијских објава. Објаве су покривале углавном Конференцију ДИДС 2018 (укупно 247 објава и 7 огласа) и скуп поводом шесте годишњице .СРБ домена „Ћирбастерс 3“ (укупно 75 објава), а 7 објава се односило на 10. годишњицу .RS домена.

На основу анализе 343 објаве које је обухватио електронски клипинг:

Упркос порасту броја објава у 1. кварталу 2018. за 13% у односу на 1. квартал 2017, вредност објава је 49% мања, јер је у 2018. за 377 минута смањена минутажа у електронским медијима. На то је највише утицало смањење броја објава које се односе на ДИДС 2018, јер су непосредно пре Конференције били избори у Београду, а ДИДС се преклопио и са јубиларним 25. Копаоник бизнис форумом, па су та два догађаја умногоме на себе скренула пажњу, посебно бизнис оријентисаних медија.

Вредност објава је представљена у односу 1:1 у поређењу са вредношћу огласног простора у појединим медијима. Детаљна клипинг анализа (са објашњењем методологије) се налази у прилогу овог извештаја.

Од ауторских текстова током квартала је објављен текст Жарка Кеџића „DNS и безбедносни изазови“ у часопису PC Press, као и текстови Предрага Милићевића „Пре хостинга дође домен“ у часопису PC Press и „Ваше парче Интернета“ у часопису Економетар.

Шесту годишњицу .СРБ домена су испратили ТАНЈУГ, РТС 1 (Јутарњи програм, Тако стоје ствари (2 пута) и Дневник 3), РТС 2 (еТВ), ТВ Пинк (Свитање), ТВ Н1 (Дан уживо), ТВ Студио Б (Београде, добро јутро), TV Нарру (Јутарњи програм), Радио Београд 1 (Ухвати дан), Радио Београд 2 (Дигиталне иконе), Радио Београд 202 (Повишен тон), где су тим поводом гостовали Предраг Милићевић, Војислав Родић, Јелена Ожеговић, Сибин Грашић, Владимир Марић и Оливера Стојадиновић. На тему **сајбер безбедности** је Војислав Родић гостовао на Радио Београду 1 (Таласање). **Девета годишња конференција ДИДС 2018** била је тема на медијима РТС1 (Јутарњи програм, Дневник 3 и Тако стоје ствари), РТС 2 (еТВ, 2 пута), ТВ Н1 (Нет Контекст и Нови дан), ТВ Пинк 3 (Сокоћало), ТВ Нарру (Информативни програм), ТВ Студио Б (Београде, добро јутро), ТВ Војводина, ТВ Прва, Радио Београд 1 (Ухвати дан), Радио Београд 202 (Визија), Радио 021 и Радио Накси, а о тој теми је извештавао и Недељни Експрес. Тим поводом су у медијима гостовали Војислав Родић, Кормак Калнан, Томас Рикер, Невена Ружић, Матјаж Фило, Адам Софронијевић, Никола Божић, Јелена Ожеговић, Владимир Радуновић и Мирко Марковић.

Уговорено је 28 медијских спонзорстава за ДИДС, а уговорено је и додатних 8 локација за пренос Конференције уживо (поред наших сајтова, Јутјуб и Фејсбук стране), тако да је више од 2.000 гледалаца ДИДС пратило уживо преко укупно веб 12 локација:

- dids.rs
- rnids.rs/мултимедија/видео-стриминг
- youtube.com/user/rnidsonline/live
- facebook.com/rnids.rs
- rts.rs/page/tv/ci/live.html
- politika.rs/scc/rubrika/3/Drustvo
- b92.net/tehnopolis/dids
- blic.rs/it/dids-2018-uzivo-i-preko-interneta/6mqj7ys
- juznevesti.com/DIDS-2018-uzivo.sr.html
- netokracija.rs/dids-2018-srbija-domen-142432
- tajmlajn.rs/digitalno-nasledje-na-dids2018
- espresso.rs/hi-tech

Међународна сарадња

Службена путовања током првог квартала 2018.

Датум одржавања	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесници
25–26. 1. 2018.	55 th CENTR Legal & Regulatory workshop	Оксфорд	Владимир Алексић Дејан Ђукић
7–8. 2. 2018.	25 th CENTR Marketing workshop	Лајден	Предраг Милићевић
5–6. 2. 2018.	59 th CENTR General Assembly / 2018 Annual General Meeting	Цирих	Горан Миланковић
21. 2. 2018.	43 rd CENTR Administrative workshop	Минхен	Бојана Живковић
8 - 9. 3. 2018.	DNS-OARC	Сан Хуан	Жарко Кеџић
10–15. 3. 2018.	61 st ICANN Meeting	Сан Хуан	Војислав Родић Жарко Кеџић Јелена Ожеговић
6. 4. 2018.	9 th Russian IGF	Санкт Петербург	Горан Миланковић

Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији

55th CENTR Legal & Regulatory workshop: од 25. до 26. 1. 2018, Оксфорд (Велика Британија)

Како је у питању последњи скуп ове радне групе пред почетак примена GDPR-а, очекивано то је била примарна тема. На том пољу су размењивана искуства и изношени планови за усклађивање са овим прописом. По питању Whois-а став регистара је скоро јединствен, након ступања на снагу GDPR-а, ништа од личних података се неће објављивати јавно.

25th CENTR Marketing workshop: од 7. до 8. 2. 2018, Лајден (Холандија)

Двадесетпетој CENTR маркетиншкој радионици је присуствовало 35 представника 20 националних регистара, EURid-а, Afiliac-а, Verisign-а и CENTR-а. Домаћин је био холандски регистар SIDN, а на њој је као представник РНИДС-а учествовао Предраг Милићевић, руководилац Сектора маркетинга и комуникација.

Најзанимљивија презентација се односила на AFNIC-ово истраживање тржишта по ком све четири циљне групе које су анкетирани (компаније, предузетници, занатлије, физичка лица) имају неколико заједничких мотива за регистрацију домена: да обезбеде основну компоненту пословног идентитета, да их лако нађу на нету и да заштите своје име/назив/бренд. Неки од закључака скупа су да се сарадња са ОР-овима најчешће базира на косуфинансирању њихових активности, да треба градити доменски бренд, да је content marketing доминантан облик маркетиншке комуникације и да је GDPR и даље у центру пажње европских регистара.

43rd CENTR Admin Workshop: 21. 2. 2018, Минхен (Немачка)

Бојана Живковић, координатор за регистрацију домена и аналитичар података РНИДС-а, присуствовала је 43. CENTR Административној радионици. Први блок дискусије и презентација је одржана од стране француског регистра, на тему одржавања и надградње сервиса и апликација. Говорило се о томе колико пута годишње се ради на допунама и надградњама сервиса, у које доба дана се ради, колики су прекиди у раду док се ради било које одржавање и на који начин се обавесте регистри или регистранти да ће бити застоја у раду, уколико га има.

Последњи део радионице је био посвећен GDPR-у. У овом делу скупа презентацију су одржали представници из регистра Холандије, Естоније и Португала. Уједно одржана је и дискусија на тему имплементације GDPR-а. Говорило се о томе како осигурати да су сви регистри усклађени са GDPR-ом, шта радити са старим контактима који више нису повезани ни са једним доменом и да ли треба, и колико дуго, чувати личне податке регистранта, након брисања домена.

DNS-OARC: од 8. до 9. 3. 2018, Сан Хуан (Порторико)

В.д. директора Жарко Кецић учествовао је у раду организације DNS-OARC која је одржана пре ICANN састанка у Сан Хуану. Организација DNS-OARC је једина организација која се бави техничким питањима и унапређењима DNS система. На скупу је било речи о проблемима везаним за DNSSEC, чак и у ситуацијама када се стриктно прате препоруке и стандарди. Такође је било речи и о анализи и резултатима примене неких од предлога за измену и унапређење DNS протокола.

61st ICANN Meeting: од 10. до 15. 3. 2018, Сан Хуан (Порторико)

На 61. ICANN скупу присуствовали су председник Управног одбора Војислав Родић, као и в.д. директора Жарко Кецић и Јелена Ожеговић (уз директну подршку организатора), који су имали прилике да учествују у састанцима у оквиру појединачних радних група и програма.

Основна тема састанка везана је за усаглашавање правила и уговора ICANN-а са новом европском регулативом о заштити података о личности GDPR. Представници Сједињених Америчких Држава били су веома критични према предлогу да WHOIS сервис не приказује податке о физичким лицима и инсистирали су да се пронађе начин да ови подаци буду доступни службама безбедности. Најављено је да ће пријаве за нове генеричке домene највишег нивоа (gTLD) бити примане почетком 2021. године.

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Кадровска питања

Расписан је Јавни конкурс за попуњавање радног места „Водећи ИКТ инжењер“ у Сектору за ИКТ и на ту позицију је примљен Милош Милосављевић, који ће почети са радом 1. априла.

Финансије

Финансијски план за 2018, који је усвојен на седници УО од 27. 12. 2017. је у функцији од почетка 2018. и извештаји првог квартала показују да нема критичних позиција нити ставки.

Ажурирање апликације „Проток новца“ за 2018. је обављено по већ утврђеној вишегодишњој пракси, те је несметано праћење реализације буџетских позиција омогућено с почетком квартала.

Набавке

Осим стандардних набавки (уговори по основу набавки по отвореном поступку, текуће набавке и сл), извршено је и следеће:

- Због настале потребе вршене су набавке, односно коришћене су услуге агенције за селекцију и регрутацију, као и адвокатске услуге
- За потребе Конференције ДИДС ангажоване су професионалне услуге стручњака за креирање концепта и садржаја скупова, креације визуелних решења, фотографисања, снимања, пружања аудио-визуелних услуга, техничке подршке, стручњака за сарадњу са медијима, као и стручњака за организацију догађаја. Уз то је потребно додати и услуге продукције више врста штампаних материјала, угоститељско-хотелске услуге и остале логистичке услуге, неопходне за функционисање самог скупа
- Набавка QNAP сторица за чување и анализу лог фајлова који ће се налазити у секундарном дата ентру
- Продужена је подршка за две апликације које се користе у систему РНИДС-а, и то једна за прављење резервних копија Veeam, а друга за надзор целокупног система PRTG

Такође, у овом кварталу расписана су три јавна позива и то:

- За набавку консултантских услуга из области људских ресурса, који је и окончан у истом кварталу
- За набавку консултантских услуга анализе Организационог модела Фондације
- За набавку консултантских услуга анализе ИКТ система РНИДС-а, који нису окончани завршетком квартала

Редовни послови Канцеларије

Правни послови

Према налогу УО са седнице од 12. 12. 2017. године спроведен је упис РНИДС-а у Регистар посебних ЦЕРТ-ова. Претходно су обављене су консултације са запосленима у Националном ЦЕРТ-у при РАТЕЛ-у, у погледу процедуре и услова за упис посебног ЦЕРТ-а.

Након размотреног захтева књиговодствене агенције и уговарања нових услова, припремљен је анекс уговора. Као последице одређених кадровских промена, извршене су одређене измене у Систематизацији радних места, како би се боље одговорило на стварне потребе РНИДС-а. Расписан је конкурс, а потом и запослен један нови колега у ИКТ сектору.

Започете су припреме за покретање набавки за консултантске услуге анализе ИКТ система и организационе структуре РНИДС-а, а према обавезама из споразума са тадашњим Министарством за телекомуникације и информационо друштво. За потребе конкурса за избор директора РНИДС-а, координисано је са УО на прикупљању понуда за набавку услуга из области људских ресурса.

Рачуноводство и ревизија

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано. Такође су, благовремено, извршаване све обавезе према држави и државним органима.

Током јануара спроведен је попис имовине и обавеза РНИДС-а са стањем на дан 31. 12. 2017. Пописне листе и пратећи извештаји пописних комисија су комплетирани у дефинисаним роковима и достављени УО на усвајање, што је и учињено на 290. седници од 28. 1. 2018.

Крајем фебруара је, у законски дефинисаном року, извршена припрема и предаја годишњих Финансијских извештаја АПР-у за статистичке потребе.

На самом крају првог квартала је тим независног ревизора (Станишић ревизија) започео поступак пред-ревизије финансијских извештаја за 2017. годину. Ревизија ће бити обављена након припреме коначних финансијских извештаја за 2017. годину.

Општи послови

Обављани су редовни послови као што су завођење и сортирање пословне документације, спровођење мањих набавки средстава неопходних за редовно функционисање РНИДС-а, као и предаја потребне документације надлежним органима, као што су Пореска управа, Фонд ПИО, РФЗО и Агенција за привредне регистре.

Ангажман професионалних услуга

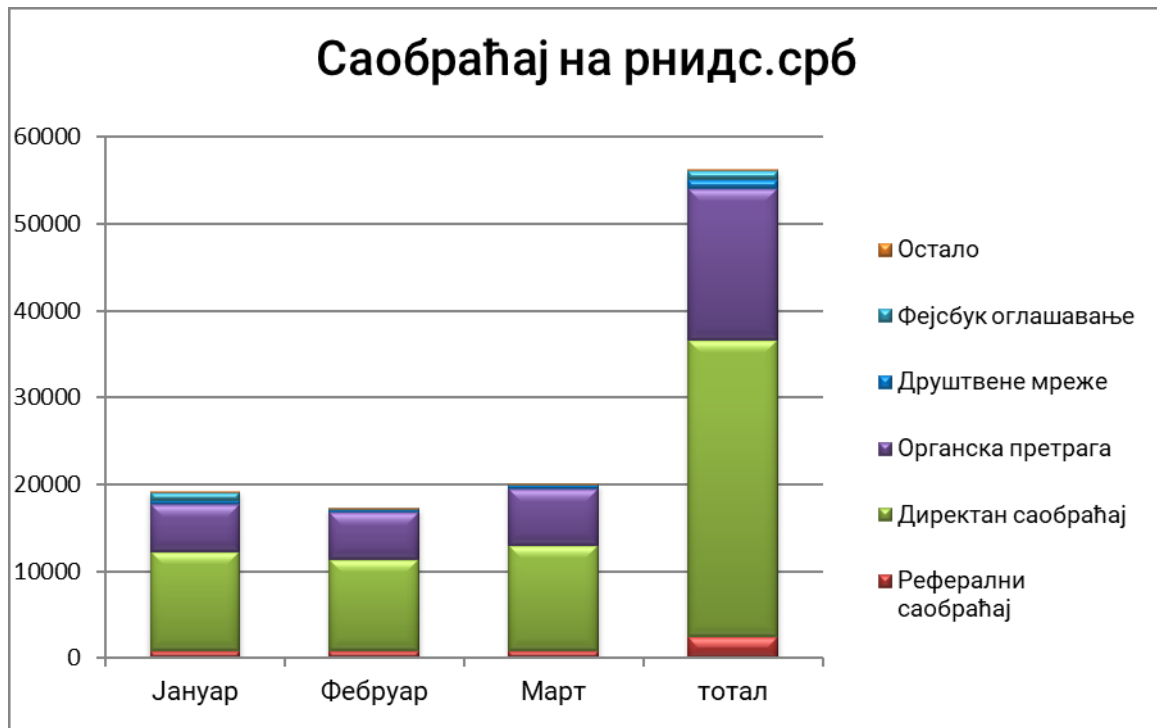
Имајући у виду процес селекције кандидата за посао водећег ИКТ инжењера ангажована је агенција из области људских ресурса.

Јавност рада

Током првог квартала је на сајту Фондације објављено 37. издање интерног информатора "РНИДЦ инфо" на српском и енглеском језику, а поред њега и ДИДЦ специјал – посебно 38. издање „РНИДЦ инфо“. Такође су објављени и јавни позиви за набавку консултантских услуга анализе ИКТ система РНИДЦ-а, услуга анализе Организационог модела Фондације и набавку консултантских услуга из области људских ресурса, као и конкурс за радно место водећи ИКТ инжењер.

Сајт Фондације рнидс.срб / ruids.rs

У првом кварталу 2018. сајт рнидс.срб је забележио око 56.100 посета, са преко 45.600 појединачних посетилаца.

Већ традиционално, енглеска, ћириличка и латиничка WHOIS страница су након насловне странице сајта најпосећеније и бележе око 23% од око 97.700 прегледа свих страница на сајту.

Подршка раду Фондације

Подршка органима и телима Фондације

Подршка Управном одбору

У периоду који је предмет овог извештаја, одржано је седам седница Управног одбора. Сектор за опште и правне послове је раду ових органа пружао редовну стручну и административну подршку, која се огледала у припреми нацрта аката, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама и изради и објављивању донетих аката.

Подршка развоју Интернета у Србији

Организација и суорганизација скупова

Ћирбастерс 3

Панел дискусија под називом „Ћирбастерс 3“, поводом шесте годишњице .СРБ домена, одржана је пред 70 посетилаца и новинара 23. 1. у ICT HUB-у у Београду. Поенту скупа сажето је дефинисао Војислав Родић, председник УО РНИДС-а, који је отворио скуп: „Сада се отварају нови начини за ширење употребе ћирилице на Интернету, којој технологија овај пут може бити савезник“.

Да је то заиста тако, својим излагањима су потврдили панелисти. Након што је Предраг Милићевић окупљенима пружио кратак увид у историју стандарда који се односе на ћирилицу и коришћење нелатиничних слова и ознака на Мрежи, Оливера Стојадиновић, редовни професор Факултета примењених уметности у Београду је објаснила како се употребом „локализације“ решава проблем коришћења ћириличних писама на рачунарима и на Интернету.

Ненад Пантелић, SEO стручњак, објаснио је да Гугл може да се „збуну“ ако се на сајту не користе потребни кодови, којим се дефинишу језик, писмо и локација којој је намењен садржај на Интернету и објаснио како се избегава тај проблем. Креирање сајтова који садрже текстове на оба писма намеће потребу за коришћењем софтвера за пресловљавање тих садржаја у реалном времену, па је Владимир Марић, директор предузећа „Мрежни Системи“, објаснио како се тај проблем успешно решава на Drupal систему за управљање садржајем, док је веб девелопер Сибин Грашић изложио решење за WordPress.

Закључак свих панелиста на овом скупу је да треба промовисати широке могућности за употребу ћирилице на Интернету, која је сваким даном све једноставнија за употребу. И да главна препрека за њено коришћење није технологија, већ су то њени корисници.

ДИДС 2018

Девета годишња конференција о Интернету ДИДС 2018 одржана је 6. и 7. марта, у Хотелу "Metropol Palace" у Београду. Међу 450 присутних на Дану интернет домена Србије, било је 16 учесника из земље и света и преко 30 новинара. Први дан ДИДС-а је у директном преносу преко 11 интернет локација пратило преко 2.000 гледалаца, док је видео снимак касније забележио и до 7.000 прегледа. ДИДС је, као и до сада, био бесплатан за све посетиоце, уз регистрацију путем адреса е-поште на регионалним интернет доменима.

Међу посетиоцима првог дана Конференције четвртину су чинили власници и директори фирми, као и особе на менаџерским функцијама, а забележен је и већи број консултаната. По областима, најзаступљенији су били људи из ИКТ-а и маркетинга, а било је повећано и присуство стручњака из области права, што је разумљиво с обзиром на GDPR као тему 1. блока. Једна од бројније заступљених категорија су били и студенти и професори.

Овогодишњи Дан интернет домена Србије је одржан под слоганом „Чувари интернет идентитета“ и бавио се актуелним темама из дигиталне сфере, као што су заштита података о личности у светлу GDPR-а, улога дигитализације у очувању наслеђа и значај онлајн присуства за пословање.

На Конференцији је обележен и 10. рођендан .RS домена који је, према речима **Татјане Матић**, државне секретарке у Министарству трговине, туризма и телекомуникација, која је отворила ДИДС 2018, брендирао Србију на светској мрежи. Међутим, развој технологија ставио је пред нас и нове изазове, а један од њих је и заштита личних података, напоменуо је у уводном говору **Војислав Родић**, председник Управног одбора РНИДС-а.

У првом блоку под називом „Сајбер личност“, главна тема је била Општа уредба о заштити података о личности (GDPR), а уводно предавање је одржао **Томас Рикерт** (Thomas Rickert), председавајући Форума за називе и бројеве у Удружењу интернет индустрије „Есо“ из Немачке. У свом предавању он је нагласио да ће свако ко жели да послује са европском привредом морати својим клијентима да објасни за које сврхе прикупља њихове податке, и то искључиво оне који су потребни за одређени посао, и да се обавезе да ће их штитити. У наставку блока је одржана панел дискусија чији су учесници, поред Рикерта, били и **Др Кормак Каланан** (Cormac Callanan), директор „Aconite Internet Solutions“ из Ирске и **Невена Ружић**, помоћник генералног секретара при Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

Други блок, под називом „Дигитално наслеђе“, почео је презентацијом коју је одржао **Матјаж Фило**, руководилац Сектора за ИТ на Факултету друштвених наука у Љубљани, а која се бавила пројектима и подручјима дигитализације у култури и образовању на којима раде у националним

институцијама, као и о плановима изградње клауда за јавну употребу. После његове презентације следила је панел дискусија на тему дигитализације у науци и култури, у оквиру које су биле представљене добре иницијативе, истраживања и активности у Србији. Осим Филеа, у њој су учествовали и **др Адам Софронијевић**, заменик директора Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду и **Никола Божић**, програмски директор Истраживачке станице Петница, који је истакао да је за Србију значајна чињеница да дигитализација малим земљама помаже у развоју науке без потребе за улагањем у скупу и гломазну опрему и додао да је ово најбољи пример како се технологија може искористити за демократизацију науке.

Трећи блок је носио назив „Онлајн пословање“ а, за разлику од претходних година, имао је и уводно предавања које су одржали **Милован** и **Бранка Матијевић** из аналитичке компаније „Mineso Computers“. Они су представили резултате истраживања „Индекс дигиталне виталности микро, малих и средњих предузећа у Србији 2017“, које се бавило утицајем присуства фирме на Интернету на њен успех у пословању. Презентација се базирала на истраживању које је децембра 2017. за потребе РНИДС-а спровела истраживачка кућа GfK. Занимљиви су били подаци да само 45% анкетираних предузећа има веб сајтове, а 28% Фејсбук странице, при чему су то и најчешћи канали комуникације. Притом, зачуђујућ је податак да више старијих фирми, основаних деведесетих година, има веб сајтове него оних млађих, које би требало да воде припадници нових генерација. У панел дискусији која је уследила, ове резултате су прокоментарисали и власници малих успешних бизниса који су своје пословање унапредили и присуством на Интернету, на .RS домену, а које је изненадио податак да овако мали број компанија у пословању користи Интернет. Они су представили своје успешне интернет сајтове на доменима **vivatravel.rs**, **garden.rs**, **archiplay.rs**, **iskonmode.rs** и **teglas.rs**.

Поводом Конференције уговорено је **28 медијских спонзорстава** (штампа, радио, ТВ, веб), а првом дану ДИДС-а су присуствовала **32 новинара** из **27 редакција**. Забележене су укупно **243 објаве** у медијима, од тога 210 на Интернету, 10 на ТВ, 2 на радио станицама и 21 у штампаним медијима. Агенција „TAG Media“ је као и претходних година била задужена за снимање и директан пренос Конференције, коју је ове године пратило **преко 2.000 гледалаца** на 11 локација на Интернету. Пренос уживо је и ове године био омогућен и на РНИДС-овој Фејсбук страници, што је додатно повећало број прегледа и интеракције са публиком током трајања Конференције.

Анкету о првом дану Конференције попунило је 147 посетилаца. Целокупан утисак и организација Конференције ДИДС 2018 оцењени су са 4,7. Први блок ДИДС-а је оцењен са 4,3, други са 4,0, а трећи блок је оцењен просечном оценом 4,3.

Снимци свих блокова и фотографије са ДИДС 2018 доступни су на [дидс.срб](https://dids.rs), у [галерији сајта](https://dids.rs/galerija/) (<https://dids.rs/galerija/>). Снимци су још доступни и на YouTube каналу РНИДС-а, а фотографије на Фејсбук страници РНИДС-а.

Регионални TLD форум 2018

Четврти регионални скуп, овај пут под називом Регионални TLD форум, одржан је 7. марта, као пратећи програм Конференције ДИДС 2018. Скупу је присуствовало око **25 учесника**, представника регистара националних интернет домена из свих држава бивше Југославије.

Програмски одбор RTLDF 2018 чинили су Горан Миланковић, Дејан Ђукић, Вања Радојевић (.hr) и Бојан Црногорац (.ba). Крајем 2017. је утврђен основни концепт скупа, у јануару и фебруару 2018. Програмски одбор је усагласио програм, а у фебруару је формирана и коначна листа учесника из свих националних регистара.

Скуп су водили чланови Програмског одбора. Кроз презентације и дискусије је покривено више тема, међу којима су правне биле најзаступљеније (GDPR, жалбе корисника, ток поступка, судски спорови, правила, уговори с ОР-овима, Општи услови...), а разговарало се и о корисничкој подршци, регионалном Anycast-у и маркетингу.

На крају RTLDF-а присутни су замољени да дају своју оцену скупа и сви су се сложили да је овогодишњи скуп испунио очекивања и да би требало да се чешће срећемо и размењујемо идеје и искуства, што је подстакло представнике црногорског регистра да предложи да се следећи састанак одржи у октобру у Црној Гори.

Финансијски извештаји

Најпре, у наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за наведени период (први квартал 2018. и стање на дан 31. 3. 2018) и одговарајуће стопе раста:

.000 РСД	1. кв. 2017. или 31. 3. 2017.	1. кв. 2018. или 31. 3. 2018.	%
Пословни приходи	33.907	36.152	106.6%
Пословна добит	8.190	13.711	167.4%
Нето резултат	7.161	11.736	163.9%
Актива	157.801	157.801	100.0%
Капитал	88.703	88.703	100.0%
Нето дуг	-23.508	-39.799	169.3%
Нето обртни фонд	1.231	14.133	1.148.1%

Уз значајан раст пословне и нето добити, насталих као последица континуираног раста пословних прихода од 6,6%, уз значајно смањење пословних расхода од 12,7% (укупно укључујући и амортизацију). Све то је остварено уз ЕБИТДА маржу од 43,3%. Најзначајнија промена од почетка године, јесте унапређење ликвидности посматраног кроз призму нето обртног фонда, односно померање са изразито негативног (због значајних улагања у сталну

имовину током 2016 на крају те године) на позитиван од преко 1,2 милиона динара на крају 2017. до изузетно високог позитивног износа на крају првог квартала 2018. од преко 14,1 милиона динара.

Као показатеље ликвидности, уз нето обртни фонд који је на крају првог квартала 2018. позитиван и то на нивоу од 14.133 хиљаде динара, наводе се три показатеља на крају посматраних периода, који су доказ значајног раста ликвидности у посматраним пресечним тачкама:

Показатељ	31. 12. 2016.	31. 12. 2017.	31. 3. 2018.
Ликвидност 1. степена	0,25	0,34	0,56
Ликвидност 2. степена	0,84	0,98	1,17
Ликвидност 3. степена	0,85	1,02	1,20

Реч је о резултатима који говоре о највећем степену ликвидности РНИДС-а.

Периодични финансијски извештаји су прилог овог документа.

У Београду,
мај 2018.

Жарко Кецић

в.д. директора РНИДС-а